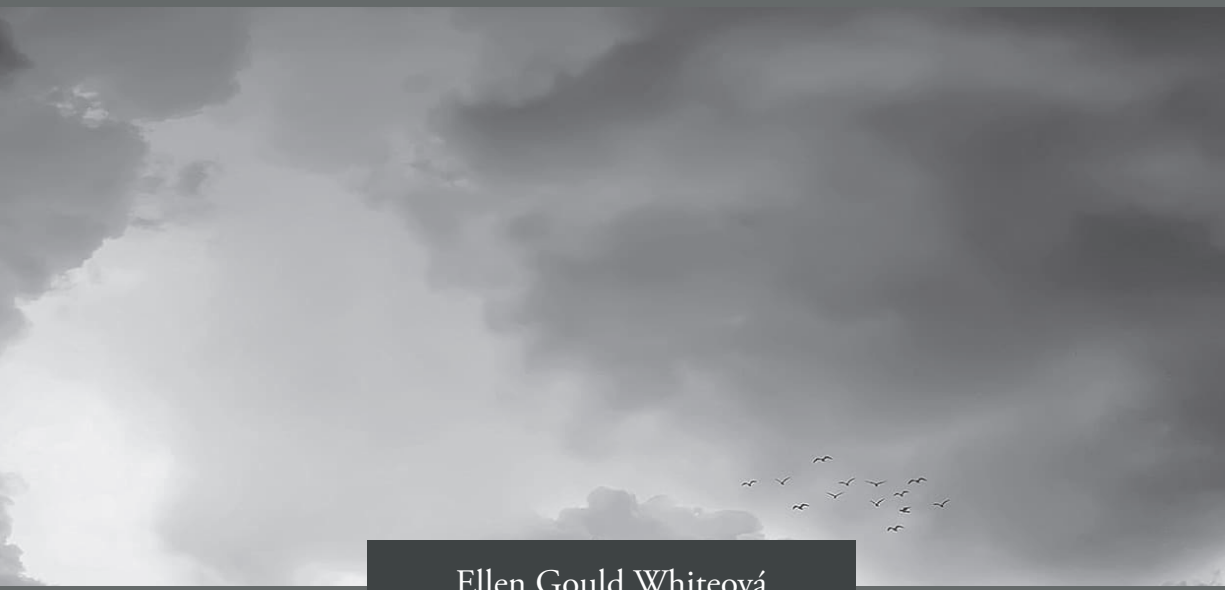

Ellen Gould Whiteová

Od slávy k úpadku

Proroci a králové dávného Izraele

Název a logo Advent-Orion je ochranná známka, která je zapsána do rejstříku ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví pod číslem zápisu 198705.

Přeloženo z anglického originálu *From Splendor to Shadow* vydaného v roce 1984 vydavatelstvím Pacifik Press Publishing Association, Montain View, CA, USA.

© Ellen G. White Estate Incorp., Silver Spring, MD, USA

Translation © Radek Daniel, 2007
© Advent-Orion, spol. s r. o., Praha 2007

ISBN 978-80-7172-522-0

4
Ztracená příležitost

Šalomoun si přisvojuje slávu, která náleží jedině Bohu, a přestává okolní národy seznamovat s dokonalým Božím charakterem.

Jedním z důvodů, proč se Šalomoun stal krutým, bylo to, že se přestal obětovat pro druhé. Když Mojžíš na Sínaji seznámil lid s Božím příkazem: „Ať mi udělají svatyni a já budu bydlit uprostřed nich," (Ex 25,8) každý Izraelec, jehož „srdce pudilo a kdo byl ochotné mysli, přicházel a přinášel Hospodinovu oběť pozdvihování" (Ex 35,21). Ke stavbě svatyně bylo zapotřebí velkého množství kvalitních a drahých materiálů; Hospodin však přijímal jen dary od lidí, kteří je dávali dobrovolně. „Vyberte oběť pozdvihování pro mne od každého, kdo ji ze srdce dobrovolně odevzdá." (Ex 25,2)

Podobnou výzvu učinil král David, který řekl: „Kdo by chtěl dnes něco ze svého dobrovolně obětovat pro Hospodina?" (1 Pa 29,5) Jeho slova si měli ti, kdo pracovali na stavbě chrámu, neustále připomínat.

Při stavbě stánku na poušti Bůh obdařil vybrané muže zvláštním nadáním. „Hleďte, Hospodin povolal jménem Besaleela, syna Urího, vnuka Chúrova, z pokolení Judova. Naplnil ho Božím duchem, aby měl moudrost, důvtip a znalost pro každé dílo... řemeslnické, umělecké, výšivkářské, na látce purpurově fialové, nachové a karmínové a na jemném plátně, i dílo tkalcovské... Besaleel s Oholíabem a všichni, kdo byli dovední a jimž dal Hospodin moudrost a důvtip." (Ex 35,30-36,1) Nebeské bytosti spolupracovaly s dělníky, které si vybral sám Bůh.

Potomci těchto dělníků zdědili velký díl nadání svých předků, které oni získali od Boha. Postupně však, téměř nepozorovaně, se přestali spoléhat na Boha a ztratili zájem mu nezištně sloužit. Za své výjimečné nadání si nechávali dobře zaplatit a často odcházeli za prací do okolních zemí. Ušlechtilého ducha jejich slavných předků vytlačila touha po majetku. Aby svou sobeckou touhu ukojili, začali své nadání, které získali od Boha, nabízet pohanským králům a propůjčovat je ke stavbě budov, které Stvořiteli dělaly ostudu.

Mezi těmito muži si chtěl Šalomoun vybrat mistra, který by dohlížel na stavbu chrámu. Bůh krále seznámil

s každým nepatrným detailem stavby a on měl prosit Boha o to, aby mu pomohl vybrat posvěcené dělníky, kteří by byli výjimečně nadaní a dokázali vykonat svěřené dílo. Šalomoun však promarnil tuto příležitost k projevení své víry a poslal k týrskému králi pro muže, „který by uměl pracovat se zlatem, stříbrem, mědí a železem, s látkou nachovou, karmínovou a purpurově fialovou a uměl by vyřezávat řezby, aby pracoval s odborníky, kteří jsou... v Judsku a v Jeruzalémě“ (2 Pa 2,6).

Fénický král poslal „Chúrama, syna jedné ženy z dcer danských, jehož otec byl Týřan“ (2 Pa 2,13). Chúram byl z matčiny strany potomkem Oholíaba, kterému před stovkami let Bůh svěřil nevšední moudrost nutnou ke stavbě stánku. Tak se stalo, že vedení Šalomounových dělníků bylo svěřeno člověku, kterého k práci nevedla nesobecká touha sloužit Bohu. Každá buňka jeho těla byla znečištěna sobeckými pohnutkami.

Za své výjimečné nadání Chúram požadoval vysokou mzdu. Jeho pomocníci, kteří s ním každý den pracovali, začali jeho příjmy porovnávat se svými a pozvolna zapomínali na svatou povahu vykonávané práce. Duch sebezapření je opustil. Došlo to tak daleko, že se dožadovali vyšší mzdy, kterou jim král nakonec začal vyplácet.

Příčiny selhání

Zhoubné vlivy začaly působit a rozšířily se po celém království. Vysoké příjmy mnohým umožnily žít v blahobytu a rozmařilosti. Bohatí utiskovali chudé a ochota obětovat se pro druhé se téměř vytratila. Působení negativních vlivů mělo dalekosáhlé následky, které byly jednou ze základních příčin Šalomounova odpadnutí.

Kontrast mezi pohnutkami lidí, kteří stavěli v poušti stánek setkávání, a těmi, kteří pracovali na stavbě Šalomounova chrámu, nám nabízí důležité poučení. Současný svět ovládlo sobectví. Je běžné usilovat o prestižní postavení a vysoké výdělky. Jen zřídka se člověk setkává s radostným sebezapřením, jímž se vyznačovali ti, kdo stavěli stánek v poušti. To je však základní postoj, který by měli zaujímat praví Kristovi následovníci — ti, kterým Ježíš řekl: „Pojďte se mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ (Mt 4,19) Kristus jim za jejich službu nenabízí žádné vysoké výdělky. Místo toho je vyzývá k sebezapření a oběti.

Za svou práci nemáme chtít odměnu. Nesobeckost a obětavý duch je nezbytnou součástí opravdové služby. Náš Pán si přeje, aby do jeho práce nebyla přimíchána ani špetka sobeckosti. Naše snahy by se měly vyznačovat stejnou zručností, přesností a moudrostí, jaké Bůh požadoval od stavitelů pozemského svatostánku; měli bychom však vědět, že i to největší nadání či sebedokonalejší služba jsou přijatelné jen tehdy, přineseme-li své já na oltář jako živou zápalnou oběť.

Další příčinou, která způsobila Šalomounův pád, bylo přivlastnění si

slávy, která náležela výhradně Bohu. Ode dne, kdy byl Šalomounovi svěřen úkol dokončit stavbu chrámu, bylo zjevné, že se rozhodl „vybudovat dům jménu Hospodina, Boha Izraele“ (2 Pa 6,7). Šalomoun s tímto záměrem seznámil shromážděné Izraelce při zasvěcování chrámu. Jednou z nejdojemnějších částí jeho modlitby byla prosba, aby cizinci, kteří přijdou do Izraele z dalekých zemí, poznali Hospodina. Šalomoun jejich jménem Boha žádal: „Vyslyš v nebesích... a učiň vše, oč k tobě ten cizinec bude volat, aby poznaly tvé jméno všechny národy země a bály se tě jako Izrael, tvůj lid, aby poznaly, že se tento dům, který jsem vybudoval, nazývá tvým jménem.“ (1 Kr 8,43)

Konstruktér chrámu dalece převyšoval Šalomouna. Ti, kdo to však nevěděli, vyvyšovali krále a oslavovali jej jako architekta a stavitele, ale Šalomoun si odmítal za navržení či vybudování svatyně připisovat jakékoli zásluhy.

Královna ze Sáby

Jednoho dne Šalomouna navštívila královna ze Sáby. Donesly se jí zvěsti o jeho moudrosti a překrásné svatyni, kterou nechal postavit, a tak se rozhodla, že ho „vyzkouší hádankami“ a na vlastní oči se podívá na jeho slavné dílo. „Přišla k Šalomounovi a mluvila s ním o všem, co měla na srdci.“ Šalomoun ji při té příležitosti seznámil s Bohem celého stvoření, s jedinečným Stvořitelem, který přebývá v nebesích a vládne celému vesmíru. „Šalomoun jí zodpověděl všechny její otázky; ani jedna otázka nebyla pro krále tak tajemná, že by ji nezodpověděl.“ (1 Kr 10,1-3; viz 2 Pa 9,1.2)

„Když královna ze Sáby viděla všechnu Šalomounovu moudrost a dům, který vybudoval... zůstala bez dechu. Řekla králi: ‚Co jsem slyšela ve své zemi o tvém podnikání i o tvé moudrosti, je pravda. Nevěřila jsem těm slovům, dokud jsem nepřišla a nespatřila to na vlastní oči. A to mi nebyla sdělena ani polovina. Překonal jsi moudrostí a blahobytem pověst, kterou jsem slyšela.‘“ (1 Kr 10,4-7; viz 2 Pa 9,3-6)

Šalomoun královnu seznámil s tím, odkud jeho moudrost a blahobyt pocházejí, a ona nemohla jinak než vyznat: „Požehnán buď Hospodin, tvůj Bůh, který si tě oblíbil a dosadil tě na izraelský trůn. Protože si Hospodin zamiloval Izraele navěky, ustanovil tě králem, abys zjednával právo a spravedlnost.“ (1 Kr 10,9) Bůh si přeje, aby jeho dílo mělo takovýto vliv na všechny lidi.

Kdyby i nadále Šalomoun odvracel pozornost lidí od své osoby k tomu, který mu dal moudrost, bohatství a slávu, čekala by jej slibná budoucnost. Když však Šalomoun vystoupil na vrcholek své slávy, zatočila se mu hlava, ztratil rovnováhu a padl. Jelikož byl vystaven neustálé chvále, nakonec lidem dovolil, aby o něm hovořili jako o tom, kdo má největší zásluhy na kráse budovy, která byla postavena k oslavě jména Boha Izraele.

Tak se stalo, že chrám zasvěcený Hospodinu mezi národy proslul jako Šalomounův chrám. Člověk si začal přivlastňovat slávu, která náležela jedině tomu, kdo je „vyšší než nejvyšší“ (viz Kaz 5,7). Dokonce i dnes se o chrámu, o němž Šalomoun prohlásil: „Tento dům, který jsem vybudoval, [se] nazývá tvým jménem,“ (2 Pa 6,33) hovoří jako o Šalomounovu chrámu.

Největší lidskou slabostí je to, když dovolíme, aby nás druzí chválili za dary, které jsme získali od Boha. Když ale věrně poukazujeme na krásu Božího jména, Hospodin má naše jednání pod kontrolou a může v nás rozvíjet duchovní a intelektuální schopnosti.

Ježíš, božský Učitel, vedl své učedníky k tomu, aby se modlili: „Otče náš, jenž jsi v nebesích, buď posvěceno tvé jméno.“ (Mt 6,9) A neměli zapomenout vyznat: Tobě patří sláva.

Velký Lékař vytrvale odvracel pozornost lidí od sebe ke Zdroji své moci. Když například zástupy viděly, „že němí mluví, mrzáci jsou zdraví, chromí chodí a slepí vidí; i velebily Boha izraelského“ (Mt 15,31).

„Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí, ať se bohatýr nechlubí svou bohatýrskou silou, ať se boháč nechlubí svým bohatstvím. Chce-li se něčím chlubit, ať se chlubí, že je prozíravý a zná mne; neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost; to jsem si oblíbil, je výrok Hospodinův.“ (Jr 9,23.24)

Odklon od Božího plánu

Stále silnější touha lidí po sebeoslavení byla provázena dalším vážným odpadnutím od Božího plánu. Bůh si přál, aby jeho lid zrcadlil slávu jeho zákona. Kvůli tomu vydobyl vyvolenému národu mezi ostatními národy velmi výhodné strategické postavení. Za Šalomounovy vlády se Izraelské království rozkládalo od Amatu na severu až po Egypt na jihu, a od Středozemního moře k řece Eufratu. Tímto územím procházelo mnoho obchodních cest, po kterých nepřetržitě tam i zpět putovaly karavany ze vzdálených končin země. Díky tomu měl Šalomoun a jeho lid jedinečnou příležitost seznamovat národy s charakterem Krále králů a vést je k úctě a poslušnosti. Obětní dary měly ukazovat na Krista, aby všichni, kdo k němu chtějí přijít, mohli mít věčný život.

Šalomoun měl využít Bohem svěřené moudrosti a vlivu k tomu, aby uvedl do pohybu velké hnutí, které by osvěcovalo ty, kdo neznali Boha a jeho pravdu. Kdyby k tomu skutečně došlo, byly by zachráněny nespočetné zástupy lidí, Izrael by byl ochráněn před nebezpečnými pohanskými praktikami a Hospodin by byl oslaven. Ale Šalomoun tento vysoký cíl pustil ze zřetele a přestal vyučovat ty, kdo neustále proudili přes území jeho království.

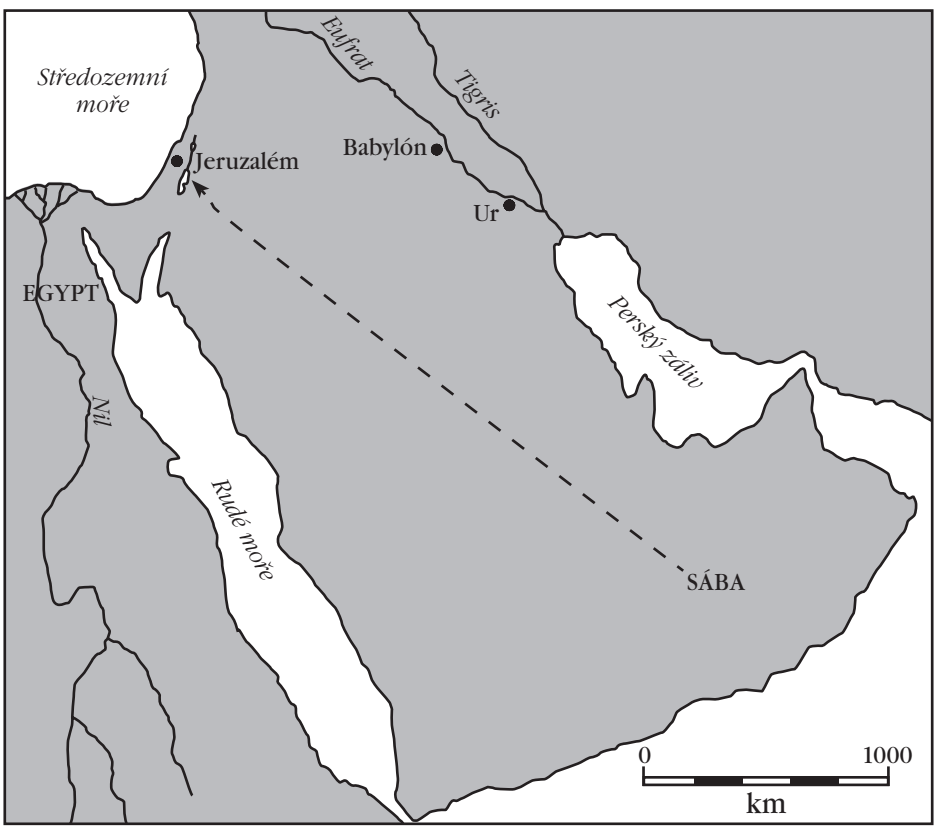
Misionářský duch, kterého Bůh vložil do srdce každého opravdového Izraelce, byl nahrazen duchem obchodním. Příležitosti, které vznikaly při kon-

taktu s mnoha národy, byly využívány k osobnímu prospěchu. Šalomoun se snažil posílit své politické postavení tím, že budoval opevněná města na obchodních křižovatkách. Využil svého výhodného obchodního postavení na břehu moře a dal „udělat lodě... na břehu Rákosového moře v edómské zemi“. Šalomounovi služebníci, spolu se zkušenými lodníky, „dopluli do Ofíru a přivezli odtamtud králi Šalomounovi čtyři sta dvacet talentů zlata“ a „mnoho almugímového dřeva a drahokamy“ (1 Kr 9,26-28; 10,11).

Příjmy se sice zvýšily, ale byla za to zaplacena příliš vysoká cena. Kvůli chamtivosti těch, jimž bylo svěřeno Boží zjevení, neměly nespočetné zástupy lidí, jež putovaly po izraelských obchodních cestách, příležitost poznat Hospodina.

Kristus a Šalomoun

Na rozdíl od Šalomouna Kristus nikdy neusiloval o sebevyvýšení, přestože měl k dispozici „veškerou moc“. Ani náznak touhy po světské slávě

Sába, země, jejíž panovnice navštívila Šalomouna, byla se vší pravděpodobností domovem Sabejců v jihozápadní Arábii.

nezastínil jeho službu lidem. Všichni, kdo jej chtějí následovat, by si z něj měli vzít příklad. On dokázal využít každé příležitosti, která se mu při jeho putování naskytla.

Na svých cestách napříč Izraelem pobýval často v Kafarnaum. Protože toto město leželo na křižovatce cest vedoucích z Damašku do Jeruzaléma a z Egypta ke Středozemnímu moři, bylo to příhodné místo pro záchranu lidí. Tímto městem procházeli lidé z nejrůznějších koutů světa. V jeho ulicích se Kristus setkával s lidmi všech národností a společenských tříd, a tak se jeho učení dostalo do okolních zemí. Díky tomu vzrostl zájem o proroctví týkající se Mesiáše a jeho poslání mohlo být představeno světu.

V dnešní době se nám nabízí mnohem více příležitostí k oslovení lidí než v dobách izraelského království. Dopravní možnosti se více než ztisíceronásobily. Kristovi následovníci mají po vzoru svého Mistra zaujmout výhodné postavení na dopravních tepnách, kde mohou oslovit davy lidí přicházející z nejrůznějších koutů světa. Je důležité, aby skryli své já v Bohu a snažili se jim představit pouze drahocenné biblické pravdy, které zakoření a vyroste z nich rostlina věčného života.

Je zdrcující sledovat selhání Izraele, kdy král i celý národ nesplnili poslání, které jim bylo svěřeno. Tam, kde oni selhali, musí být dnešní zástupci nebeského království silní, protože na nich leží odpovědnost za dokončení díla, které lidem svěřil Bůh, a za přípravu lidí na den posledního soudu. Je ale třeba počítat s tím, že stejné síly, které působily na Izrael za Šalomounovy vlády, působí i dnes. Nad nimi je možné zvítězit jen s Boží pomocí. Tento souboj by nás měl vést k sebezapření, měli bychom přestat spoléhat na vlastní schopnosti a vypěstovat si hlubokou závislost na Bohu. Díky tomu budeme schopni využít každé příležitosti k záchraně druhých.

Při seznamování světa, který se utápí v temnotě hříchu, s krásou svatosti zrcadlící se v životech těch, kdo mají Kristova ducha sebezapření, vyvyšují božské zájmy nad lidské a starají se o potřeby lidí, kteří hladovějí po evangeliu, bude církev provázet Boží požehnání.

5
Šalomounovo pokání

Král si uvědomuje svou vinu, prosí Boha o odpuštění a do konce svého života se snaží vést lid k věrnosti Bohu.

Přestože Hospodin Šalomouna jasně varoval a dal mu překrásná zaslíbení, Bible o něm říká: „On nedbal na to, co Hospodin přikázal... Srdcem [se] odklonil od Hospodina, Boha Izraele, jenž se mu dvakrát ukázal a výslovně mu zakázal chodit za jinými bohy.“ (1 Kr 11,10.9) Jeho srdce bylo tak zakořeněné v přestupování zákona, že se jeho případ zdál být naprosto beznadějný.

Radost ze společenství s Bohem Šalomoun nahradil smyslnými radovánkami. O tomto období říká: „Podnikal jsem velkolepá díla, postavil jsem si domy, vysázel vinice, založil si zahrady a sady a v nich vysadil kdejaké ovocné stromoví, zřídil jsem i vodní nádrže pro zavlažování lesních porostů. Nakoupil jsem si otroků a otrokyň... Nahromadil jsem si také stříbro a zlato... Stal jsem se velikým a předčil jsem všechny, kteří byli v Jeruzalémě přede mnou...

V ničem, co si žádaly mé oči, jsem jim nebránil, svému srdci jsem neodepřel žádnou radost... I pohlédl jsem na všechno, co bylo mýma rukama vykonáno, na své klopotné pachtění, a hle, všechno je pomíjivost a honba za větrem; a žádný užitek z toho pod sluncem není... Pojal jsem nenávist k životu, zošklivilo se mi, co se pod sluncem děje.“ (Kaz 2,4-11.17)

Prostřednictvím osobní trpké zkušenosti Šalomoun poznal prázdnotu, která je vlastní těm, kdo se pokoušejí najít nejvyšší dobro v pozemských věcech. Dnem i nocí jej trápily pochmurné a znepokojující myšlenky. Už více nenacházel radost ani pokoj mysli a budoucnost se mu zdála být beznadějně temná.

Ani v tuto chvíli jej však Hospodin neopustil. S pomocí výčitek svědomí a těžkých soudů se snažil krále přimět k tomu, aby si uvědomil, že jeho život je naplněný hříchem. Dovolil, aby nepřátelé sužovali a oslabili království. „Hospodin vzbudil Šalomounovi protivníka v Edómci Hadadovi... Také Jarobeám, ... služebník Šalomounův, ... udatný bohatýr, ... pozdvihl ruku proti králi.“ (1 Kr 11,14.26-28)

Varovné proroctví

Nakonec Šalomouna navštívil prorok a předal mu překvapující poselství

Obsah

Úvod 7

1. Začátek Šalomounovy vlády 9
První roky Šalomounovy vlády jsou obdobím náboženského rozkvětu a hospodářské prosperity.

2. Šalomounův chrám 13
Šalomoun na hoře Mórija staví velkolepý chrám a v pokoře jej zasvěcuje Bohu.

3. Pýcha a pád 19
Sňatky s pohanskými princeznami oslabují Šalomounovu víru a odvádějí jej od věčných principů.

4. Ztracená příležitost 23
Šalomoun si přisvojuje slávu, která náleží jedině Bohu, a přestává okolní národy seznamovat s dokonalým Božím charakterem.

5. Šalomounovo pokání 29
Král si uvědomuje svou vinu, prosí Boha o odpuštění a do konce svého života se snaží vést lid k věrnosti Bohu.

6. Rozdělení království 33
Za vlády krále Rechabeáma se Izrael rozděluje na severní a jižní království.

7. Jarobeám 37
Ve snaze upevnit svou moc nechává Jarobeám postavit v Danu a Bét-elu svatyně, které mají konkurovat jeruzalémskému chrámu.

8. Úpadek Izraele 40
Zatímco Judsko vzkvétá díky moudrému a bohabojnému králi Ásovi, Izrael pod vedením Achaba vstupuje do svého nejtemnějšího období.

9. Eliáš a král Achab 44
Eliáš králi Achabovi oznamuje, že kvůli jeho bezbožnosti postihne severní království veliké sucho.

10. Přísné napomenutí 48
Eliáš se opět setkává s Achabem a odvážně jej kárá za jeho hříchy.

11. Na hoře Karmel 54
Eliáš se na hoře Karmel utkává s Baalovými proroky. Bůh jeho prostřednictvím projevuje svou moc a získává na svou stranu srdce mnoha Izraelců.

12. Eliáš ztrácí víru 59
Když se Eliáš dovídá, že mu královna Jezábel usiluje o život, ztrácí hlavu a dává se na útěk. V pustině pak propadá zoufalství a přeje si zemřít.

13. „Co tu chceš, Eliáši?“ 64
Bůh svým zásahem obnovuje Elijášovu víru a uschopňuje jej k dokončení započaté reformy.

14. Odpadnutí v dnešní době 68
Dnešní svět potřebuje lidi věrné Bohu, kteří by po vzoru proroka Elijáše přiváděli zbloudilé ke Zdroji života.

15. Král, který důvěřoval Bohu 73
Díky tomu, že se král Jóšafat po celou dobu své vlády s důvěrou obrací k Bohu, mohou Judejci zvítězit nad Amónovci a Moábci.

16. Pád Achabova domu 79
Jak oznámil Eliáš, všichni Achabovi potomci jsou vyvražděni.

17. Povolání Elíši 85
Eliáš vystupuje v ohnivém voze do nebe a jeho nástupcem se stává prorok Elíša.

18. Uzdravení vod 91
Bůh skrze proroka Elíšu zázračně očišťuje vody Jericha.

19. Nositel pokoje 94
*Během své služby Elíša vykonává mnoho zázraků,
čímž vyvyšuje a oslavuje Boha.*

20. Naamánovo uzdravení 97
Elíša uzdravuje Naamána, velitele aramejského krále, z malomocenství.

21. Konec Elíšovy služby 100
*Elíša zasažen vážnou nemocí uléhá na lůžko
a s důvěrou vkládá svůj život do Božích rukou.*

22. Jonáš 105
*Jonáš dostává od Hospodina příkaz, aby obyvatelům Ninive
oznámil přicházející soudy. On se ale ze strachu vydává
na opačnou stranu – do Taršíše.*

23. Pád Izraele 110
*Přestože Bůh izraelskému národu posílá skrze proroky
varovná poselství, Izraelci se od něj stále více vzdalují.*

24. Ovoce nevědomosti 114
*Ani v tom největším odpadnutí se Bůh od Izraelců neodvrací,
ale s láskou je napomíná a slibuje jim slavnou budoucnost.*

25. Izajáš 117
Bůh posílá Izajáše, aby veřejně káral zlo a vedl judský lid k pokání.

26. „Hle, váš Bůh“ 120
Milosrdný Bůh slibuje svému lidu uzdravení.

27. Achaz 124
*Pod vedením bezbožného krále se Judsko vydává
na stejnou cestu jako severní království.*

28. Chizkijášova náboženská reforma 128
*Chizkijáš nastoupil na trůn se záměrem zabránit tomu,
aby Judu stihl podobný osud jako severní království.*

29. Poslové z Babylónu 132
Bůh uzdravuje Chizkijáše ze smrtelné nemoci.
On mu však za to není vděčný a stává se domýšlivým.

30. Vysvobození z asyrského ohrožení 136
Bůh zachraňuje Chizkijáše a obyvatele Jeruzaléma
z rukou asyrského krále Sancheríba.

31. Dobrá zpráva 142
Prorok seznamuje Judu s tím, že spása není výsadou
vyvoleného národa, ale má být zpřístupněna i pohanům.

32. Menaše a Jošijáš 146
V období vlády Menašeho a Jóšijáše posílá Bůh svému lidu
varovná poselství prostřednictvím proroků Abakuka a Sofonjáše.

33. Objevení knihy Zákona 150
Objevení knihy Zákona v chrámu je vítanou posilou
Jóšijášova reformátorského úsilí.

34. Jeremjáš 155
Prorok vyzývá lidi, aby napravili své cesty. Pokud to neudělají,
celá země upadne do rukou nepřátel a Jeruzalém bude zničen.

35. Judova tvrdohlavost 160
Protože se král a jeho poddaní odmítají vrátit k Bohu,
dopadne na ně zasloužený trest.

36. Poslední judský král 166
Za Sidkijášovy vlády působí v zemi mnoho falešných proroků.
Nejvýznamnějším z nich je Chananjáš, který otevřeně
vystupuje proti Jeremjášovi.

37. Promarněná příležitost 171
Nebúkadnesarova vojska dobývají Jeruzalém.
Město i chrám jsou v troskách.

38. Poselství naděje 176
Ve chvíli neštěstí a zmaru posílá Bůh svému lidu ujištění o své lásce
a slibuje mu, že s ním v budoucnu uzavře novou smlouvu.

39. Daniel v Babylónu 180
Daniel a jeho přátelé zůstávají i na babylónském dvoře věrni Božím principům.

40. Nebúkadnesarův sen 185
Bůh odhalil králi prostřednictvím snu důležité události, které se odehrají do konce dějin světa.

41. V ohnivé peci 190
Židovské mládence, kteří se odmítli poklonit zlaté soše, dá Nebúkadnesar uvrhnout do ohnivé pece, ale Bůh je zachrání.

42. Nebúkadnesarovo bláznovství 194
Prostřednictvím snu Bůh pyšnému králi oznámí, ze se blíží jeho pád. Až se před Bohem pokoří, získá zpět své ztracené postavení.

43. Poslední noc Babylónu 197
Belšasarovi, který se při bujarých oslavách rouhá, oznamuje Bůh zánik jeho říše.

44. Daniel ve lví jámě 203
Daniel osočený královskými rádci je vhozen do lví jámy, ale lvi mu neublíží.

45. Návrat přesídlenců 207
Perský král Kýros umožňuje Izraelcům, aby se vrátili do své země a znovu vybudovali chrám.

46. V moci víry 213
Zatímco protivníci lstivě usilují zastavit zahájené dílo obnovy, Bůh svému lidu skrze proroky posílá povzbuzující poselství.

47. Jóšua a anděl 219
Velekněz Jóšua přijímá od Hospodina pověření k nové službě.

48. Tajemství úspěchu Božího díla 223
Bude-li Boží lid s důvěrou spoléhat na Hospodina, nikdo jej nepřemůže.

49. Ester 225
Haman, nepřítel židovského národa, docílil vydání výnosu o vyhlazení Židů v celé Achašverošově říši. Bůh svůj lid však prostřednictvím královny Ester zachrání.

50. Ezdráš 229
Král Artaxerxes Longimanos vydává edikt, na jehož základě se Židé mohou vrátit do své vlasti a provést rozsáhlé opravy Jeruzaléma.

51. Duchovní probuzení 233
Ezdráš se děsí následků, které mohou na lid dopadnout kvůli jeho přestoupením, a hledá u Hospodina milost.

52. Muž činu a modlitby 236
Nehemjáš se statečně hlásí ke svému lidu a je poslán perským králem do Jeruzaléma.

53. Oprava hradeb 239
Nehemjáš prohlíží rozvaliny, povzbuzuje lid a odolává útokům nepřátel.

54. Vítězství nad chamtivostí 243
Nehemjáš se zastává utiskovaných a napomíná věřitele.

55. Úklady nepřátel 246
Nehemjáš vítězí nad nepřáteli v jistotě, že koná dílo Boží.

56. Slavnostní shromáždění 250
Nehemjáš předčítá shromážděnému lidu Mojžíšův zákon.

57. Nehemjášova reforma 253
Pohané jsou vyloučeni ze shromáždění, chrám očištěn od nepřátel a služby Bohu obnoveny.

58. Po noci přichází ráno 257
Naděje na příchod Mesiáše byla ve všech dobách světlem v temnotách.

59. Boží Izrael 264
Záměry, které chtěl Bůh uskutečnit skrze Izrael, nakonec uskuteční skrze svou církev.

60. Vidění budoucí slávy 270
Brzy přijde den, kdy Bůh skoncuje se zlem
a ukončí všechno utrpení.

Rejstřík veršů 274

Jmenný rejstřík 279

Věcný rejstřík 281